

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12476/2024
20.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије –Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 24/24 од 06.02.2024. године, у седници одржаној 20.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 24/24 од 06.02.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 24/24 од 06.02.2024. године у одбијајућем делу става другог изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиоцу исплати законску затезну камату и то на:

- износ од 7.360,00 динара почев од 15.05.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.464,00 динара почев од 15.06.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.096,00 динара почев од 15.07.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.232,00 динара почев од 15.08.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 9.016,00 динара почев од 15.09.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.232,00 динара почев од 15.10.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.624,00 динара почев од 15.11.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.624,00 динара почев од 15.12.2006. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.232,00 динара почев од 15.01.2007. године до 08.05.2019. године,
- износ од 10.120,00 динара почев од 15.02.2007. године до 08.05.2019. године,
- износ од 8.800,00 динара почев од 15.03.2007. године до 08.05.2019. године,
- износ од 9.680,00 динара почев од 15.04.2007. године до 08.05.2019. године и

у року од 8 дана од дана пријема пресуде, све на терет буџетских средстава Републике Србије у оквиру средстава која су намењена покрићу текућих расхода Основног суда у Чачку, осим средстава намењених за текуће одржавање објеката и опреме за запослене.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова ревизијског поступка исплати тужиоцу износ од 27.000,00 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 231/19 од 17.10.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Чачку И 1640/15 исплати потраживање ради чије наплате је одређено извршење решењем о извршењу тог суда И 1640/15 од 02.11.2015. године и то појединачно одређене износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке и износ од 17.550,00 динара, све на терет буџетских средстава Републике Србије у оквиру средстава која су намењена покрићем текућих расхода Основног суда у Чачку, осим средстава намењених за текуће одржавање објеката и опреме за запослене. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 189.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Виши суд у Чачку је пресудом Гжрр 24/24 од 06.02.2024. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Основног суда у Чачку Прр1 231/19 од 17.10.2023. године у ставу 1. изреке у погледу досуђене висине накнаде имовинске штете тужиоцу и у ставу 2. изреке у погледу решења о трошковима поступка. Ставом другим изреке, делимично је усвојена жалба тужене, а пресуда Основног суда у Чачку Прр1 231/19 од 17.10.2023. године у ставу 1. изреке у односу на досуђену камату преиначен, тако што је обавезана тужена Република Србија да тужиоцу на појединачне новчане износе накнаде имовинске штете досуђене ставом 1. изреке пресуде Основног суда у Чачку Прр1 231/19 од 17.10.2023. године, исплати законску затезну камату почев од 09.05.2019. године, као дана подношења тужбе, до исплате, на терет буџетских средстава Републике Србије намењених покрићу текућих расхода Основног суда у Чачку, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме, а одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на појединачне износе накнаде имовинске штете досуђене ставом 1. изреке пресуде Основног суда у Чачку Прр1 231/19 од 17.10.2023. године исплати законску затезну камату почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за досуђење трошкова жалбеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у одбијајућем делу става другог изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужиоца у овом спору је дозвољена ради усклађивања другостепене пресуде у побијаном делу са одлукама Европског суда за људска права, али и одлукама Уставног суда донетим у поступку по уставним жалбама поверилаца новчаних потраживања из радног односа са дужницима против који се води извршни поступак у којем је утврђена повреда права тужиоца на суђење у разумном року. Из тог разлога, на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем о извршењу Основног суда у Чачку И 1640/15 од 02.11.2015. године, одређено је извршење против извршног дужника Фабрика резног алата „Производња машина“ д.о.о. Чачак, ради наплате потраживања тужиоца према овом друштву на основу правноснажне и извршне пресуде Општинског суда у Чачку П1 186/07 од 15.08.2007. године, које се односи на неисплаћене минималне зараде у износима како је то ближе наведено у том решењу, за период од априла 2006. године до марта 2007. године, са законском затезном каматом на сваки неисплаћени месечни износ почев од 15-ог у месецу за претходни месец до исплате, као и трошкова поступка у износу од 10.350,00 динара, што уколико извршни дужник не учини у остављеном року одређује се извршење преносом новчаних средстава са текућег рачуна извршног дужника на рачун извршног повериоца, а у случају недостатка новчаних средстава на текућим рачунима, одређено је извршење пописом, проценом и продајом покретних ствари извршног дужника. Истим решењем, одмерени су трошкови извршења у износу од 7.200,00 динара. Решење о извршењу достављено је Народној банци Србије – Одељење за принудну наплату и унето је у програм принудне наплате, али није спроведено, јер је извршни дужник у непрекидној блокади. Извршни поступак је прекинут решењем Општинског суда у Чачку од 01.06.2018. године, јер је извршни дужник престао да постоји као правно лице. Решењем Основног суда у Чачку Р4 И 388/18 од 19.12.2018. године усвојен је приговор тужиоца као извршног повериоца и утврђено да је подносиоцу приговора повређено право на суђење у разумном року у предмету извршења И 1640/15, па је наложено извршном судији да предузме све мере како би се извршни поступак окончао у најкраћем року који не може бити дужи од 4 месеца. Решењем извршног суда од 08.11.2018. године, настављен је поступак извршења у наведеном предмету у односу на „ФРА“ а.д. Чачак, као правног следбеника извршног дужника по основу његовог припајања. Извршни поверилац је 08.08.2019. године предложио да се извршење спроведе на покретним стварима извршног дужника. Новчано потраживање извршног повериоца није наплаћено у поступку извршења.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, закључио да постоји одговорност тужене због дужине трајања извршног поступка, те да тужилац трпи материјалну штету услед тога и то у висини неисплаћеног потраживања у извршном поступку у коме му је повређено право на суђење у разумном року, а што је утврђено правноснажном одлуком суда. Претрпљена имовинска штета је узрочно – последично везана за повреду права на суђење у разумном року, па како се тужена не може ослободити од одговорности по основу кривице тужиоца или неког трећег лица ни делимично, јер тужилац није допринео настанку штете, то нема подељене одговорности у смислу члана 192. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је, у побијаном делу, преиначио првостепену пресуду у делу за законску затезну камату, тако што је одбио тужбени захтев којим је тражено плаћање затезне камате од доспелости сваког појединачно опредељеног месечног износа, досуђеног извршном исправом чија је наплата одређена решењем о извршењу

до дана подношења тужбе. По становишту тог суда, тужена је тек подношењем тужбе позвана на испуњење обавезе накнаде имовинске штете, због чега тужилац нема право на тражену затезну камату у смислу члана 277. Закона о облигационим односима до дана подношења тужбе. У преосталом делу, првостепена пресуда је потврђена.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревидента о погрешној примени материјалног права у побијаном делу.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од када је стекла право на правично задовољење. Према ставу 3. те одредбе, одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективно.

Накнада материјалне штете по правилима облигационог права односи се на успостављање ранијег стања које је било пре него што је та штета настала, као и на исплату у новцу уколико успостављање ранијег стања ненакнађује штету потпуно или ако успостављање ранијег стања није могуће (члан 180. Закона о облигационим односима).

Европски суд за људска права је у предметима у односу на Републику Србију изразио став да за неисплаћена потраживања запослених према друштвеним предузећима и предузећима са претежним друштвеним односно државним капиталом, као субјеката под контролом државе, досуђена правноснажном судском одлуком која су у извршном поступку остала ненаплаћена дужи временски период, одговара Република Србија, из сопствених средстава. Пресудама донетим у таквим предметима Република Србија је обавезана да из сопствених средстава, у одређеном року од њихове правноснажности, исплати подносиоцима представке износе који су им досуђени правноснажним пресудама домаћих судова.

И Уставни суд је, уважавајући праксу међународних институција за заштиту људских права, одлукама којима је усвајао уставну жалбу због повреде права на имовину из члана 58. Устава Републике Србије, због неспровођења решења о извршењу ради принудне наплате новчаног потраживања из радног односа од предузећа са већинским друштвеним капиталом, утврђивао право подносиоца уставне жалбе на накнаду материјалне штете у висини износа опредељених решењем о извршењу, умањених за евентуално наплаћене износе по том основу.

Следствено изложеном, по становишту ревизијског суда, тужена је дужна да тужиоцу исплати износе досуђене извршном пресудом П1 186/07 од 15.08.2007. године и одређене решењем о извршењу И 1640/2015 од 02.11.2015. године, укључујући и затезну камату на досуђене појединачне износе од датума доспелости сваког износа до дана подношења тужбе у овом спору. На тај начин тужиоцу ће бити надокнађена материјална штета у складу са правилом садржаним у члану 185. Закона о облигационим односима и његово имовно стање бити доведено у положај у којем би се налазило да је извршни поступак окончан исплатом досуђеног новчаног потраживања у разумном року.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Тужиоцу су досуђени трошкови поступка по ревизији у износу од 27.000,00 динара, за састав ревизије применом члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, па је одлучено као у трећем ставу изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић